

การใช้ต้นทุนมาตรฐาน เพื่อควบคุมต้นทุนการผลิตสำหรับธุรกิจผลิตกรม

นายพรชัย อรรถปรีชาวงกูร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริณิญาบัณฑิตมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-615-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012686

T10294168

**THE USE OF STANDARD COSTS FOR CONTROLLING PRODUCTION COSTS
IN CARPET MANUFACTURING**

MR. PORNCHEI ATTHAPREYANGKUL

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Department of Accountancy
Graduate School
Chulalongkorn University
1987**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้ต้นทุนมาตรฐาน เพื่อควบคุมต้นทุนการผลิตสำหรับธุรกิจ
 ผลิตรวม
 โดย นายพรชัย อรรถปรีชากร
 ภาควิชา การบัญชี
 อาจารย์ที่ปรึกษา นายอดิชาติ ศรีกาลสรณสุข
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนุชา คุณเพ็ชร์กัจ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

[Signature] คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สันทวงศ์ ณ อยุธยา)

[Signature] กรรมการ
 (อาจารย์ อรพันธ์ ชาติอัสพร)

[Signature] กรรมการ
 (นายอดิชาติ ศรีกาลสรณสุข)

[Signature] กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนุชา คุณเพ็ชร์กัจ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้ต้นทุนมาตรฐานเพื่อการควบคุมต้นทุนการผลิตสำหรับธุรกิจ
ผลิตพรม
ชื่อนิสิต นายพรชัย อรรถปรีชากร
อาจารย์ที่ปรึกษา นายอติชาติ ศรีกาลสรายุสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คุณษา คุณเพนิชกิจ
ภาควิชา การบัญชี
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมผลิตพรมในประเทศไทยเริ่มในปี พ.ศ. 2511 ซึ่งอุตสาหกรรมนี้ต้องใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยและใช้เงินลงทุนสูง เพื่อที่จะผลิตพรมให้ได้ปริมาณมาก และสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ทันตามกำหนด การผลิตพรมให้สวยงามนั้นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการผลิตอย่างสูง ต้องอาศัยความพิถีพิถัน ความเอาใจใส่ และการควบคุมการผลิตทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การเลือกใช้วัตถุดิบ การย้อมและการกรอเส้นไหม การทอพรม การซ่อมพรม การทากาวพรม และการตกแต่งพรม ก่อนที่จะส่งไปจำหน่าย ทั้งนี้เพื่อให้ได้พรมที่สวยงามและได้มาตรฐาน สามารถนำไปใช้ในการตกแต่งอาคารบ้านเรือนให้สวยงามได้

สภาพตลาดของสินค้าพรมมีการแข่งขันกันมาก สินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายมีลักษณะคล้ายคลึงกัน การที่กิจการจะเพิ่มค่าขายโดยการขึ้นราคาจึงเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก ทั้ง ๆ ที่ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มที่สูงขึ้นตลอดเวลา สิ่งที่กิจการผลิตพรมควรจะให้ความสนใจ คือ การควบคุมต้นทุนการผลิต

กิจการสามารถควบคุมต้นทุนการผลิตได้โดยอาศัยข้อมูลทางบัญชีเป็นเครื่องมือในการควบคุมซึ่งโดยทั่วไปมี 3 วิธี คือ วิธีกำหนดต้นทุนมาตรฐาน ต้นทุนโดยประมาณ และงบประมาณ โดยกิจการสามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้เป็นหลักในการ

เปรียบเทียบกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาถึงการใช้จ่ายต้นทุนมาตรฐาน เป็นเครื่องมือในการควบคุมต้นทุนการผลิต โดยมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การกำหนดต้นทุนมาตรฐาน
2. การรายงานต้นทุนในลักษณะ เปรียบเทียบ การวิเคราะห์ผลแตกต่าง และสาเหตุ

จากการศึกษาวิธีการคำนวณต้นทุนการผลิตหมในบัจจุบันพบว่า ฝ่ายบริหาร ฝ่ายการผลิต และฝ่ายการตลาด ประสบปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้า ในการรายงานข้อมูลต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นจริง และต้นทุนการผลิตหมว่าควรจะเป็นเท่าใด ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่อาจนำต้นทุนการผลิตที่คำนวณได้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดราคาขาย การควบคุมการผลิตหรือการลดต้นทุนการผลิต ได้ทันเวลาและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการคำนวณต้นทุนการผลิตหมที่ใช้อยู่ มีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น ไม่มีการกำหนดปริมาณวัตถุดิบและราคาวัตถุดิบที่ยอมรับได้เกิดขึ้นได้สำหรับแต่ละคำสั่งผลิต ทำให้กิจการไม่สามารถวิเคราะห์และหาสาเหตุที่ทำให้เกิดผลต่างระหว่างต้นทุนวัตถุดิบที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนวัตถุดิบที่ควรจะเป็น ไม่มีการกำหนดเวลาที่ยอมให้ใช้ไปในการผลิต นอกจากนี้ อัตราค่าแรงงานที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตก็เป็นอัตราค่าแรงประจำโรงงาน ทำให้กิจการไม่สามารถวิเคราะห์และหาสาเหตุที่ทำให้เกิดผลต่างระหว่างค่าแรงงานทางตรงที่เกิดขึ้นจริงกับค่าแรงงานทางตรงที่ควรจะเป็นสำหรับแต่ละแผนการผลิต ในด้านค่าใช้จ่าย โรงงานมีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายโรงงานโดยพิจารณาตามขนาดของเครื่องจักรที่ใช้ในแผนการผลิตนั้น ๆ ทั้งนี้ไม่ได้มีการแยกค่าใช้จ่ายโรงงานในแผนการผลิตแต่ละแผนกว่าควรเป็นเท่าใด แล้วคำนวณหาอัตราค่าใช้จ่ายโรงงานประจำแผนก ทำให้กิจการไม่สามารถวิเคราะห์และหาสาเหตุที่ทำให้เกิดผลต่างระหว่างค่าใช้จ่ายโรงงานที่เกิดขึ้นจริงกับค่าใช้จ่ายโรงงานตามที่กะประมาณไว้สำหรับแผนการผลิตนั้น ๆ ได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้นำระบบบัญชีต้นทุนมาตรฐานมาใช้ เพื่อที่จะให้ทราบข้อมูลต้นทุนการผลิตหมรวดเร็วทันเวลา และสามารถเปรียบเทียบต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนมาตรฐานที่กำหนด หาสาเหตุของผลต่างนั้น แล้วรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการควบคุมและช่วยให้ฝ่ายบริหารทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ทั้งในด้านวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายโรงงาน โดยในขั้นแรกให้ใช้ต้นทุนมาตรฐาน

ในลักษณะของสถิติก่อน ต่อเมื่อข้อมูลต้นทุนมาตรฐานนั้นเชื่อถือได้ว่าสมเหตุผล จึงนำต้นทุนมาตรฐานที่กำหนดขึ้นมานับหักในสมุดบัญชีสำหรับแต่ละแผนกผลิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Use of Standard Costs for Controlling
Production Costs in Carpet Manufacturing
Name Mr. Pornchai Atthapreyangkul
Thesis Advisors Mr. Atichart Trikalsaransukh
Assistant Professor Danuja Kunpanitchakit, Ph.D.
Department Accountancy
Academic Year 1986

ABSTRACT

The carpet industry in Thailand has been initiated since B.E 2511. It needs modern machineries and equipments and also uses huge capital investment in order to produce a large quantity of carpet to supply customer requirement in time. Special care and closely monitored quality control in each stage of the production such as selecting raw material, dyeing and spinning silk threads, weaving, repairing, gluing, and decorating carpet before selling it are needed to ensure final products of high functional and decorative quality.

The carpet market is very competitive with no single producer being capable of influencing the pricing structure. On the supply side, there are relatively a large number of manufacturers with no single one enjoying a significant market share or concentration. On the demand side, the relative homogeneity of the products makes it be easily substitutable from the customers' view point. These two factors together dominate the competitive aspects of the industry and effectively place producers in a position of a price taker in the market.

Generally, business can control their production by using some tools or variety of components to base their decision making on. The tools used for control purpose are standard cost, estimated cost, and budgeting.

Business can control their manufacturing cost by setting up standard costs or estimated costs to compare with the actual ones. This thesis will study the use of standard cost as a tool for controlling manufacturing costs which has significant steps as follow:

1. Fixing standard cost
2. Reporting costs in comparative attribute and analyzing the difference.

From the study of the basis used in costing of current carpet manufacturing, it is found that Administration / Production / Marketing Departments are faced with problems of delay in obtaining the actual manufacturing costs and what should be the appropriate ones. The calculated costs obtained cannot be used as an efficient tool to set selling price, control production, or reduce cost. This is due to the fact that the method used has various deficiencies. The determination of material quantity and price for each manufacturing order has not been included. This results in the company being unable to analyze and resolve a variance between an actual material cost and an appropriate one. The production time used in each manufacturing order has not been considered. In addition, the direct labour rate used is not a departmental rate. These result in the company being unable to analyze and

resolve a variance between an actual direct labour cost and an appropriate one. Regarding factory overhead costs, the company set up a factory overhead rate based on the machine size used in each production department. There is no separation of factory overhead costs incurred in each department to be used in determining the departmental overhead rate. These result in the company being unable to analyze and resolve a variance between actual factory overhead costs and budgeted ones, as well.

It is, therefore, suggested that a standard cost accounting system be used to serve those purposes. The causes of the differences reported to management will be useful in controlling and helping management to realize the efficiency and weakness of the operations. The first step of using standard cost should be based on statistical information. When the data in standard costs are much more reliable, the standard cost should be then recorded in the book-keeping system.

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ของคุณเอติชาติ ศรีกาลสราญสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. คนุชา คุณพนิชกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งได้ให้คำแนะนำและ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเจ้าของโรงงาน ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าไปศึกษา ข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งทุก ๆ คนที่อยู่รอบข้างผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจ และช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและพี่ชาย ซึ่งสนับสนุน ในด้านการเงิน ให้โอกาสและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

พรชัย อรรถปรีชาวงูร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
- ความเป็นมาของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
- ขอบเขตของการศึกษา.....	3
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
- วิธีการดำเนินการค้นคว้าและวิจัย.....	5
2. ผลลัพธ์และกิจการผลิตพรม.....	6
- ประวัติของผลิตภัณฑ์พรม.....	6
- ประเภทของผลิตภัณฑ์พรม.....	9
- ผู้ประกอบการผลิตและกำลังผลิตพรมในประเทศไทย.....	16
- บทบาทของรัฐบาลต่อกิจการผลิตพรม.....	26
3. วัตถุประสงค์ กระบวนการผลิต และการกำหนด รายละเอียดพรม.....	30
- วัตถุประสงค์.....	30
- วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิตพรมในประเทศไทย และแหล่งที่มาของวัตถุดิบ.....	33
- กระบวนการผลิตพรม.....	35
- การกำหนดรายละเอียดของพรม.....	41

บทที่

4.	การประมวลต้นทุนการผลิต.....	47
	- แผนกปั้น เส้นใยธรรมชาติให้เป็นเส้นไหม.....	48
	- แผนกปั้น เส้นใยสังเคราะห์ให้เป็นเส้นไหม.....	52
	- แผนกย้อมสี.....	54
	- แผนกจัดเตรียมเส้นไหม.....	57
	- แผนกทอพรหมแอ็กซมินสเตอร์.....	58
	- แผนกทอพรหมปักเปียหรือแผนกพรหมทอจักร.....	60
	- แผนกซ่อมแซม.....	61
	- แผนกตากาวและดกแต่ง.....	62
5.	ต้นทุนมาตรฐาน.....	73
	- ความหมายของต้นทุนมาตรฐาน.....	73
	- ประเภทของต้นทุนมาตรฐาน.....	74
	- หลักเกณฑ์ และข้อพิจารณาในการกำหนด ต้นทุนมาตรฐาน.....	76
6.	การกำหนดต้นทุนมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์พรหม.....	91
	- การกำหนดต้นทุนมาตรฐาน - วัตถุดิบ.....	91
	- การกำหนดต้นทุนมาตรฐาน - ค่าแรงงาน.....	91
	- การกำหนดต้นทุนมาตรฐาน - ค่าใช้จ่ายโรงงาน.....	96
	- การคำนวณมาตรฐานต้นทุนการผลิตของเส้นไหม..	109
	- การคำนวณมาตรฐานต้นทุนการผลิตพรหม.....	112
7.	การวิเคราะห์ผลแตกต่างและสาเหตุ.....	120
	- การวิเคราะห์ผลแตกต่าง.....	122
	- สาเหตุที่ทำให้เกิดผลแตกต่าง.....	129
8.	บทสรุป.....	135
	บรรณานุกรม.....	138
	ภาคผนวก ก.....	139
	ภาคผนวก ข.....	157
	ภาคผนวก ค.....	160
	ประวัติ.....	163

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	จำนวนโรงงาน จำนวนคนงาน และจำนวนเงินทุน....	22
2-2	สัดส่วนของปริมาณการผลิตพร้อมมือ พร้อมต่อเครื่อง และพร้อมอีก.....	24
2-3	กำลังการผลิตพร้อม.....	25
4-1	แผนผังการรวบรวมต้นทุนการผลิต สำหรับการทอพรหม แอ็กซมินสเตอร์.....	67-69
4-2	แผนผังการรวบรวมต้นทุนการผลิตสำหรับการทอพรหม ปักยหรือพรหมต่อ เครื่องจักร.....	70-72
6-1	ตารางแสดงการคำนวณมาตรฐานอัตราค่าแรง ประจำแผนกผลิต.....	95
6-2	ตารางแสดงมาตรฐานอัตราค่าใช้จ่ายโรงงาน ประจำแผนกผลิต.....	97
6-3	ตารางแสดงการแบ่งค่าใช้จ่ายโรงงานคงที่แผนก บริการให้แผนกผลิต.....	98
6-4	งบประมาณค่าใช้จ่ายโรงงานคงที่.....	99
6-5	งบประมาณค่าใช้จ่ายโรงงานคงที่ประจำแผนกผลิต....	100
6-6	งบประมาณค่าใช้จ่ายโรงงานคงที่ประจำแผนกบริการ..	101
6-7	ตารางแสดงการแบ่งค่าใช้จ่ายโรงงานแปรได้ แผนกบริการให้แผนกผลิต.....	102
6-8	งบประมาณค่าใช้จ่ายโรงงานแปรได้.....	103
6-9	งบประมาณค่าใช้จ่ายโรงงานแปรได้ประจำแผนกผลิต..	104
6-10	งบประมาณค่าใช้จ่ายโรงงานแปรได้ประจำแผนกบริการ	105
6-11	ตารางแสดงอัตราส่วนการแบ่งค่าใช้จ่ายแผนกบริการ ให้กับแผนกผลิต.....	106
6-12	ตารางแสดงหลักเกณฑ์ในการแบ่งค่าใช้จ่ายคงที่ ที่เป็น ค่าใช้จ่ายร่วมให้กับแต่ละแผนกผลิต.....	107
6-13	ตารางแสดงหลักเกณฑ์ในการแบ่งค่าใช้จ่ายแปรได้ ที่เป็นค่าใช้จ่ายร่วมให้กับแต่ละแผนกผลิต.....	108

ตาราง

หน้า

6-14	ตารางแสดงการ เปรียบเทียบต้นทุนการผลิต เส้นไหม ซึ่งทำมาจาก เส้นใยสังเคราะห์.	110
6-15	ตารางแสดงการ เปรียบเทียบต้นทุนการผลิต เส้นไหม ซึ่งทำมาจาก เส้นใยธรรมชาติจากขนแกะผสมกับไนลอน	111
6-16	ตารางแสดงการ เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตพรมทอจักร	113-115
6-17	ตารางแสดงการ เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตพรม แอกซ์มินสเตอร์.	117-119
7-1	ตารางแสดงการคำนวณผลต่างวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เส้นไหม.	123
7-2	ตารางแสดงการคำนวณผลต่างวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต พรมทอจักร.	124
7-3	ตารางแสดงการคำนวณผลต่างวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต พรมแอกซ์มินสเตอร์.	125
7-4	ตารางแสดงการคำนวณผลต่าง เกี่ยวกับค่าแรงงาน. . . .	126
7-5	ตารางแสดงการคำนวณผลต่างค่าใช้จ่ายโรงงาน. . . .	127-128

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
2-1	พรมเปอร์เซียของ PAZYRYK.....	7
2-2	ลักษณะการผูกเงื่อนไหมแบบ TURKISH หรือ GHIORDES	10
2-3	ลักษณะการผูกเงื่อนไหมแบบ PERSIAN หรือ SEHNA...	11
2-4	ลักษณะการผูกเงื่อนไหมแบบ SINGLE WARP.....	12
2-5	ลักษณะของเส้น WARP THREADS และ WEFT THREADS	13
3-1	กระบวนการผลิตพรม.....	42

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย